

UCHWAŁA NR XIII/98/2019
RADY POWIATU W OSTROWI MAZOWIECKIEJ

z dnia 24 października 2019 r.

**w sprawie zatwierdzenia programu naprawczego Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów
Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej**

Na podstawie art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2018 r., poz. 2190 ze zm: Dz.U. z 2018 r. poz. 1629, poz. 2219, Dz.U. 2019 r. poz. 492, poz. 730, 959), uchwala się co następuje:

§ 1. Zatwierdza się przedłożony przez Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej „Program Naprawczy Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej na lata 2019 - 2020”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Powiatu

Roman Malicki

PROGRAM NAPRAWCZY
Samodzielnego Publicznego Zespołu
Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej
na lata 2019-2020

Ostrów Mazowiecka, wrzesień 2019 rok

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
2.	Analiza organizacyjna SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej	4
3.	Sytuacja ekonomiczno-finansowa jednostki	9
3.1.	Roczne sprawozdanie finansowe za 2018 rok i bieżąca sytuacja finansowa	9
3.2.	Analiza zobowiązań i należności.....	18
3.3.	Analiza wskaźnikowa 2018	20
4.	Sytuacja ekonomiczna – dane statystyczne i majątkowe	22
4.1.	Statystyka pacjentów	22
4.2.	Analiza majątku i infrastruktury	26
5.	Zatrudnienie i koszty pracy	28
6.	Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej na lata 2019-2020	32
7.	Podsumowanie analizy i wskazanie obszarów problematycznych	36
8.	Proponowane działania naprawcze	39
9.	Podsumowanie	41

1. Wprowadzenie

Art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 ze zm.) zobowiązuje kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, którego roczne sprawozdanie finansowe zamyka się stratą netto, do sporządzenia programu naprawczego i przedstawienia go podmiotowi tworzącemu do zatwierdzenia w terminie 3 miesięcy od upływu terminu do zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego. Program ten powinien być sporządzony na okres nie dłuższy niż trzy lata z uwzględnieniem raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej spzoz.

Rachunek zysków i strat Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej za 2018 rok zamyka się stratą netto w wysokości (-) **2 871 719,58 zł**, co zobowiązuje jednostkę do sporządzenia programu naprawczego. Koszty amortyzacji w 2018 roku wyniosły **1 889 041,11 zł**, a jednostka nie posiada środków zgromadzonych na funduszu zakładu na pokrycie straty, zatem w świetle przepisów art. 59 ww. ustawy o działalności leczniczej podmiot tworzący ma obowiązek przekazania środków finansowych na ten cel w kwocie nie wyższej niż różnica między wynikiem a kosztami amortyzacji, tj. do kwoty **982 678,47 zł**.

Poprzedni program naprawczy jednostka sporządziła we wrześniu 2018 roku, objął on lata 2018 i 2019 i zawierał realizację zadań w zakresie:

- optymalizacji kosztów jednostki,
- zarządzania realizacją kontraktu z NFZ w celu maksymalizacji przychodów, w tym w szczególności ryczałtu PSZ
- poprawy jakości udzielanych świadczeń i stanu infrastruktury.

Niniejszy program naprawczy obejmuje działania na lata 2019 – 2020 i obejmuje kontynuację zamierzeń poprzedniego programu oraz rozszerzenie ich na nowe obszary. Pozycje przychodów i kosztów w okresie objętym programem oszacowano w oparciu o prognozę ekonomiczno-finansową na lata 2019-2020, stanowiącą część raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej SPZ ZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.

2. Analiza organizacyjna SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej jest publicznym zakładem opieki zdrowotnej, dla którego podmiotem tworzącym jest Powiat Ostrowski. Obszar działania obejmuje w głównej mierze teren powiatu ostrowskiego i gmin wchodzących w jego skład.

Zgodnie z księgą rejestrową Wojewody Mazowieckiego nr 000000007318 oraz aktualnym statutem przyjętym uchwałą nr XXX/267/2018 Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia 8 marca 2018 roku SPZ ZOZ w Ostrowi Mazowieckiej prowadzi działalność leczniczą w następującym zakresie:

- 1) świadczeń szpitalnych,
- 2) ambulatoryjnej opieki specjalistycznej,
- 3) podstawowej opieki zdrowotnej,
- 4) ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej,
- 5) nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej,
- 6) rehabilitacji leczniczej,
- 7) prowadzenia diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej,
- 8) opieki nad kobietą ciężarną i jej płodem, porodem, położeniem oraz nad noworodkiem,
- 9) wydawania orzeczeń i opiniowanie o stanie zdrowia,
- 10) szerzenia oświaty zdrowotnej,
- 11) promocji zdrowia,
- 12) organizowania i prowadzenia nadzoru specjalistycznego nad udzielanymi świadczeniami zdrowotnymi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

SPZ ZOZ realizuje ww. zadania w ramach umów zawartych z Mazowieckim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia na świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych w rodzajach:

- ❖ **leczenie szpitalne,**
- ❖ **ambulatoryjna opieka specjalistyczna**
- ❖ **podstawowa opieka zdrowotna,**
- ❖ **rehabilitacja lecznicza,**
- ❖ **opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.**

Świadczenia szpitalne oraz większość świadczeń ambulatoryjnej opieki specjalistycznej jest realizowana w miejscu siedziby SPZ ZOZ w Ostrowi Mazowieckiej, przy ul. Duboisa 68.

Pozostałe świadczenia jednostka realizuje w następujących lokalizacjach:

- 1) Ostrów Mazowiecka, ul. Okrzei 8 (podstawowa opieka zdrowotna),
- 2) Ostrów Mazowiecka, ul. Widnichowska 20/1 (poradnia leczenia uzależnień dla dorosłych i dla dzieci),
- 3) Małkinia Górna, ul. Biegańskiego 3 (poradnia ginekologiczno-położnicza).

Strukturę organizacyjną Samodzielnego Publicznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej stanowią zakłady lecznicze podmiotu leczniczego wyodrębnione ze względu na rodzaj wykonywanej działalności:

- 1) Szpital Powiatowy im. Marii Skłodowskiej- Curie w skład, którego wchodzi Szpital jako jednostka organizacyjna,
- 2) Ambulatorium Świadczeń Zdrowotnych w skład, którego wchodzi jednostki organizacyjne:
 - a) Powiatowa Przychodnia Specjalistyczna,
 - b) Powiatowa Przychodnia Zdrowia,
 - c) Dział Diagnostyki Medycznej,
 - d) Dział Rehabilitacji Leczniczej.

Szpital tworzą następujące komórki organizacyjne:

- 1) Oddział Chirurgii Ogólnej,
- 2) Oddział Chorób Wewnętrznych,
- 3) Oddział Pediatriczny,
- 4) Oddział Ginekologiczno-Położniczy
- 5) Oddział Neonatologiczny,
- 6) Oddział Rehabilitacji Narządu Ruchu,
- 7) Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
- 8) Oddział Urazowo-Ortopedyczny,
- 9) Oddział Kardiologiczny z Ośrodkiem Intensywnej Opieki Kardiologicznej,
- 10) Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- 11) Izba Przyjęć,
- 12) Blok Operacyjny,
- 13) Sala Porodowa,
- 14) Apteka Szpitalna,
- 15) Sterylizatornia,
- 16) Prosektorium.

Powiatową Przychodnię Specjalistyczną tworzą następujące komórki organizacyjne:

- 1) Poradnia Alergologiczna,
- 2) Poradnia Endokrynologiczna,
- 3) Poradnia Kardiologiczna,
- 4) Poradnia Nefrologiczna,
- 5) Poradnia Neonatologiczna,
- 6) Poradnia Neurologiczna,
- 7) Poradnia Okulistyczna,
- 8) Poradnia Onkologiczna,
- 9) Poradnia Otolaryngologiczna,
- 10) Poradnia Urologiczna,

- 11) Poradnia Rehabilitacyjna,
- 12) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia,
- 13) Poradnia Zdrowia Psychicznego,
- 14) Poradnia Ginekologiczno-Położnicza,
- 15) Poradnia Chorób Płuc i Gruźlicy,
- 16) Poradnia Chirurgii Ogólnej,
- 17) Poradnia Urazowo-Ortopedyczna,
- 18) Poradnia Medycyny Pracy,
- 19) Poradnia Leczenia Bólu,
- 20) Poradnia Chorób Metabolicznych,
- 21) Poradnia Neurochirurgiczna,
- 22) Pracownia Psychologiczna,
- 23) Poradnia Domowego Leczenia Tlenem,
- 24) Gabinet Nocnej i Świątecznej Opieki Zdrowotnej.

Powiatową Przychodnię Zdrowia tworzą następujące komórki organizacyjne:

- 1) Gabinet lekarza podstawowej opieki zdrowotnej
- 2) Gabinet pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej
- 3) Gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej
- 4) Gabinet profilaktyki zdrowotnej,
- 5) Gabinet diagnostyczno-zabiegowy,
- 6) Punkt szczepień.

W skład **Działu Diagnostyki Medycznej** wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Pracownia Diagnostyki Obrazowej:
 - Pracownia Tomografii Komputerowej,
 - Pracownia Rentgenodiagnostyki Ogólnej,
 - Pracownia USG,
- 2) Centralne Laboratorium Analityczne:
 - Pracownia Analityki Ogólnej,
 - Pracownia Hematologii,
 - Pracownia Koagulologii,
 - Pracownia Biochemii,
 - Pracownia Immunochemii,
- 3) Pracownia Serologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi,
- 4) Pracownia Diagnostyki Mikrobiologicznej,
- 5) Pracownia Endoskopii,
- 6) Pracownia Nieinwazyjnej Diagnostyki Układu Krążenia,
- 7) Pracownia Audiometryczna.

Dział Rehabilitacji Leczniczej tworzą następujące komórki organizacyjne:

- 1) Ośrodek Rehabilitacji Diennej,
- 2) Pracownia Fizjoterapii,

- 3) Pracownia Fizykoterapii,
- 4) Pracownia Kinezyterapii,
- 5) Pracownia Hydroterapii,
- 6) Pracownia Krioterapii,
- 7) Pracownia Masażu Leczniczego.

Zadania związane z obsługą administracyjno-organizacyjną, realizują następujące komórki i stanowiska:

1. Sekcja Kontraktowania i Organizacji Świadczeń,
2. Sekcja Statystyki Medycznej,
3. Dział Administracyjno-Techniczny:
 - 1) Sekcja Administracyjno-Gospodarcza,
 - 2) Sekcja Zamówień Publicznych,
4. Sekcja Techniczna i Aparatury Medycznej
5. Specjalista ds. Optymalizacji Kosztów i Efektywnego Zarządzania,
6. Sekcja Finansowo-Księgowa,
7. Sekcja Kadr,
8. Sekcja Kontroli,
9. Sekcja Informatyki
10. Sekretariat i Kancelaria,
11. Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością,
12. Radca Prawny,
13. Stanowisko ds. BHP,
14. Stanowisko ds. obronności i ppoż,
15. Starszy Asystent Dietetyki,
16. Specjalista ds. epidemiologii,
17. Inspektor ds. higieny szpitalnej,
18. Inspektor Ochrony Radiologicznej,
19. Inspektor ochrony danych,
20. Kapelan szpitalny.

Zgodnie ze statutem, jednostka może również udzielać stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych innych niż świadczenia szpitalne oraz prowadzić aptekę ogólnodostępną, a także uczestniczyć w prowadzeniu badań naukowych i prac badawczo - rozwojowych lub realizacji celów naukowych i dydaktycznych oraz kształceniu osób przygotowujących się do wykonywania zawodu medycznego lub wykonujących zawód medyczny.

Poza działalnością leczniczą podmiot może uzyskiwać przychody w zakresie:

- 1) wynajmu i wypożyczenia mienia,
- 2) organizowania zjazdów, konferencji, sympozjów itp.,
- 3) organizowania i prowadzeniu szkoleń dla innych podmiotów,

- 4) sprzedaży zużytych i zbędnych urządzeń, sprzętu, materiałów na warunkach określonych przepisami.

Usługi medyczne poza świadczeniami finansowanymi przez NFZ (komercyjne) stanowią niewielką część działalności i dotyczą w głównej mierze:

- medycyny pracy na rzecz pracodawców,
- badań diagnostycznych i laboratoryjnych dla innych podmiotów,
- odpłatnych usług dla pacjentów komercyjnych.

Szpital posiada akredytację do prowadzenia specjalizacji lekarskich i staży kierunkowych, dzięki czemu może pozyskiwać nowe kadry kształcących się lekarzy, jak również finansowanie ich wynagrodzenia. Wykaz miejsc specjalizacyjnych na które SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej posiada akredytację oraz aktualny stan ich wykorzystania przedstawiono w poniższej tabeli.

<i>Lp.</i>	<i>Oddział</i>	<i>Liczba posiadanych miejsc specjalizacyjnych (wg stanu na wrzesień 2019 r.)</i>	<i>Liczba lekarzy odbywających specjalizację (wg stanu na wrzesień 2019 r.)</i>
1	Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii	3	1
2	Oddział Ginekologiczno-Położniczy	1	0
3	Oddział Chirurgii Ogólnej	3	2
4	Oddział Pediatriczny	3	3
5	Oddział Urazowo-Ortopedyczny	3	0
6	Oddział Chorób Wewnętrznych	8	2

3. Sytuacja ekonomiczno – finansowa jednostki

3.1. Roczne sprawozdanie finansowe za 2018 rok oraz bieżąca sytuacja finansowa

Analizie poddano wyniki finansowe SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za lata 2017 – 2018. W poniższej tabeli przedstawione zostały dane wynikające z rachunku zysków i strat (RZiS) w tym okresie.

Wyszczególnienie	Rok ubiegły 2017	Rok bieżący 2018	Dynamika	Struktura (rok ubiegły)	Struktura (rok bieżący)
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	56 991 877,61	61 876 651,76	1,09	100,00	100,00
B. Koszty działalności operacyjnej	62 060 653,46	66 925 896,39	1,08	108,89	108,16
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A-B)	- 5 068 775,85	- 5 049 244,63	1,00	8,89	8,16
D. Pozostałe przychody operacyjne	4 637 861,75	3 382 083,40	0,73	8,14	5,47
E. Pozostałe koszty operacyjne	1 095 864,67	1 183 733,61	1,08	1,92	1,91
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C+D-E)	- 1 526 778,77	- 2 850 894,84	1,87	2,68	4,61
G. Przychody finansowe	28 148,33	27 706,40	0,98	0,05	0,04
H. Koszty finansowe	56 358,70	44 146,14	0,78	0,10	0,07
I. Zysk (strata) brutto (F+G-H)	- 1 554 989,14	- 2 867 334,58	1,84	2,73	4,63
J. Podatek dochodowy	1 202,00	4 385,00	3,64	0,00	0,01
K. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (Zwiększenia straty)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
L. Zysk (strata) netto (I-J-K)	- 1 556 191,14	- 2 871 719,58	1,85	2,73	4,64

W poprzednim okresie jednostka odnotowała stratę netto w kwocie **(-) 1 556 191,14 zł**, co oznacza poprawę pogorszenie wyniku o 1 315 tys. zł. Przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej w 2018 roku odnotowały podobny wzrost, w przypadku przychodów to kwota 4 885 tys. zł, koszty wzrosły o 4 865 tys. zł, stąd też wynik ze sprzedaży jest prawie identyczny, jak w 2017 roku. Analiza struktury rzis wskazuje na stosunkowo duży spadek pozostałych przychodów operacyjnych (o 1 255 tys. zł tj. o ponad 27%) jako przyczynę pogorszenia wyniku finansowego jednostki. W poprzednim roku wystąpiły jednorazowo wyższe przychody z tytułu zapłaty nadwykonań przez NFZ.

Szczegółową strukturę i dynamikę *przychodów* jednostki w latach 2017-2018 obrazuje tabela

poniżej (według RZiS).

Przychody	2017 rok	2018 rok	dynamika	struktura 2017	struktura 2018
Świadczenia opieki zdrowotnej – NFZ	54.477.429,33	60.243.279,28	1,11	88,35	92,27
Pozostała działalność lecznicza	2.514.448,28	1.633.372,48	0,65	4,08	2,50
Dotacje	729.447,11	395.865,76	0,54	1,34	0,61
Równowartość odpisów amortyzacyjnych wartość aktywów trwałych finansowych dotacjami	1.089.331,51	1.076.334,55	0,99	1,77	1,65
Przychody finansowe	28.148,33	27.706,40	0,98	0,05	0,04
Pozostałe przychody	2.819.083,13	1.909.883,09	0,68	4,41	2,93
RAZEM	61.657.887,69	65.286.441,56	1,06	100,00	100,00

Główną pozycję przychodową stanowią przychody z tytułu *świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* - w 2018 roku przychody z umów zawartych z NFZ stanowiły 88,35% wszystkich przychodów. Przychody te w ostatnim roku wzrosły o 10,58%.

Łączne przychody SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej **wzrosły o 5,88%**.

Począwszy od 1 października 2017 roku sposób finansowania świadczeń uległ zasadniczej zmianie, duża część usług zakontraktowanych dotychczas w kilku umowach została objęta jedną umową tzw. ryczałtem Systemu Podstawowego Szpitalnego Zabezpieczenia (PSZ). Zgodnie z decyzją Dyrektora MOW NFZ, SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej realizuje następujące **profile zabezpieczenia odpowiadające oddziałom szpitalnym**:

- anestezjologia i intensywna terapia - drugi poziom referencyjny
- chirurgia ogólna
- choroby wewnętrzne; w tym świadczenia możliwe do realizacji w ramach tego profilu, które mogą być realizowane również w ramach profilu: kardiologia
- neonatologia
- ortopedia i traumatologia narządu ruchu
- pediatria
- położnictwo i ginekologia
- szpitalny oddział ratunkowy (SOR).

Pozostałe zakresy i rodzaje świadczeń objęte systemem PSZ to:

- porady specjalistyczne w poradniach przyszpitalnych odpowiadające profilom:
 - alergologia
 - chirurgia ogólna
 - choroby metaboliczne
 - endokrynologia
 - gruźlica i choroby płuc
 - kardiologia

- nefrologia
- neurologia
- onkologia
- ortopedia i traumatologia narządu ruchu
- położnictwo i ginekologia
- urologia
- rehabilitacja lecznicza realizowana w warunkach:
 - ośrodka lub oddziału dziennego, które obejmują rehabilitację: ogólnoustrojową, w tym dla określonych grup pacjentów
 - stacjonarnych, które obejmują rehabilitację: ogólnoustrojową, w tym dla określonych grup pacjentów
- w ramach świadczeń **odrębnie finansowanych**:
 - świadczenia ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w zakresie:
 - badań endoskopowych przewodu pokarmowego: gastroscopia i kolonoskopia
 - tlenoterapii domowej
 - tomografii komputerowej
 - diagnostyka i leczenie onkologiczne w profilach systemu zabezpieczenia, zakresach lub rodzajach, w których w dniu kwalifikacji do systemu zabezpieczenia świadczenia te były finansowane w sposób wskazany w art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.
 - świadczenia endoprotezoplastyki stawu biodrowego lub kolanowego (pierwotnej lub rewizyjnej)
 - świadczenia szpitalne w zakresie związanym z porodem i opieką nad noworodkami
 - świadczenia udzielane przez pielęgniarki i położne
 - świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Poza Systemem Podstawowego Szpitalnego Zabezpieczenia na podstawie umów zawartych na dotychczasowych zasadach kontraktowania z NFZ, jednostka realizuje następujące świadczenia:

- ambulatoryjną opiekę specjalistyczną w poradniach otolaryngologicznej, okulistycznej i neurochirurgicznej, neonatologiczne
- rehabilitację leczniczą w poradni rehabilitacyjnej i fizjoterapię ambulatoryjną,

oraz:

- opiekę psychiatryczną i leczenie uzależnień
- podstawową opiekę zdrowotną.

Wartość umowy na pierwszy okres funkcjonowania (tj. na IV kwartał 2017 roku) Narodowy Fundusz Zdrowia obliczył na podstawie wartości wykonanych świadczeń przez SP ZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w 2015 roku. W tabeli zaprezentowano **wartość umów** na realizację

świadczeń według zakresów w latach 2016-2018 na podstawie „Informatora o zawartych umowach NFZ”.

zakres świadczeń	wartość umowy 2016	średnio mies. 2016	wartość umowy 2017*	średnio mies. 2017	wartość umowy 2018*	średnio mies. 2018
Leczenie szpitalne	38 109 978	3 175 832	42 685 819	3 557 152	45 751 709	3 812 642
Ambulatoryjna opieka specjalistyczna	5 009 630	417 469	4 522 712	376 893	5 571 522	464 293
Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	559 299	46 608	579 613	48 301	603 927	50 327
Rehabilitacja lecznicza	2 533 819	211 152	2 669 739	222 478	2 827 141	235 595
Podstawowa opieka zdrowotna	1 713 718	142 810	1 727 732	143 978	1 335 360	111 280
Świadczenia odrębnie kontraktowane	61 338	5 111	46 480	3 873	0	0
RAZEM	47 987 782	3 998 982	52 232 095	4 352 675	56 089 659	4 674 138
Korekta: środki z NFZ na wzrost wynagrodzeń	1 504 160		2 531 275		4 144 158	
RAZEM po korekcie	46 483 622		49 700 820		51 945 501	

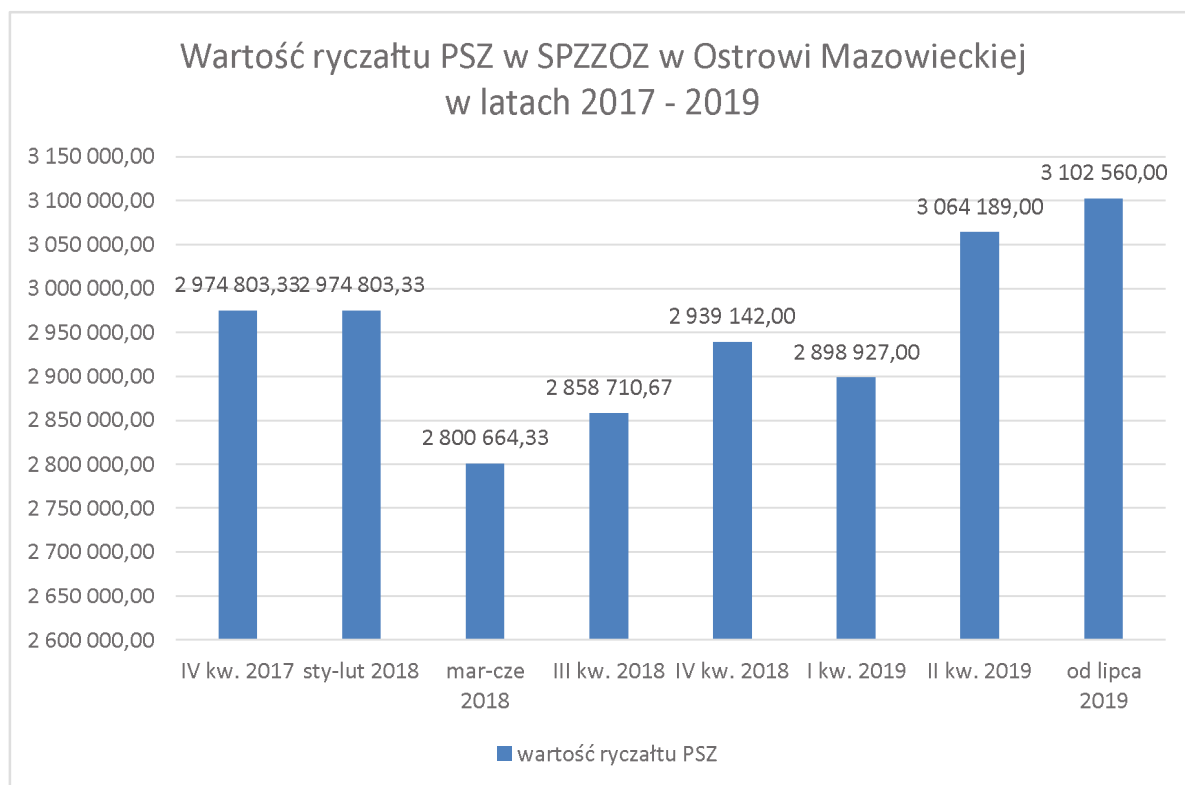
*w związku z wprowadzeniem finansowania świadczeń objętych siecią w ramach umowy SZP, część świadczeń pozostaje nierozdzielona w umowie tej, np. środki na wzrost wynagrodzeń.

Na podstawie przedstawionych powyżej danych należy stwierdzić, iż **wzrost finansowania świadczeń w SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w latach 2016-2018 przez NFZ wynosi 16,88% (8 102 tys. zł), po korekcie o środki przekazane na wzrost wynagrodzeń: 11,75% (porównanie roku 2016 do 2018).**

Znacząca większość realizowanych świadczeń w zakresie leczenia szpitalnego jest objęta **finansowaniem ryczałtowym (57,34% przychodu z NFZ)**. Mechanizm tego sposobu finansowania świadczeń, ustalony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 22 września 2017 roku, sprawia, że bieżący przychód podmiotu leczniczego jest niezależny od bieżącego wykonania umowy. W celu uzyskania zwiększenia finansowania, należy zwiększyć wykonanie świadczeń, co skutkuje przychodem dopiero w kolejnym okresie rozliczeniowym. **Skutkiem tych regulacji w jednostce dążącej do uzyskania większego finansowania z NFZ jest niewspółmierna wysokość kosztów świadczeń i gorszy wynik finansowy.**

W pierwszym okresie rozliczeniowym nowego systemu tj. w IV kwartale 2017 roku, miesięczną wartość kontraktu ryczałtowego NFZ ustalił w kwocie 2 974 803,33 zł. Wykonanie kontraktu ryczałtowego w ostatnim kwartale 2017 roku na poziomie ok. 94,15% skutkowało

zmniejszeniem finansowania od marca 2018 roku o ok. 174 000 zł miesięcznie. W kolejnych okresach rozliczeniowych, w zależności od poziomu wykonania świadczeń objętych ryczałtem, wartość ryczałtu rosła. W 2019 roku począwszy od kwietnia, po rozliczeniu wykonania kontraktu w całym roku 2018, ryczałt wyniósł **3 064 189,00 zł**. Od miesiąca lipca po kolejnym rozliczeniu świadczeń wartość miesięczna ryczałtu wynosi **3 102 560,00 zł**, co oznacza zwiększenie przychodu z tego tytułu w stosunku do pierwszego wyliczenia o **4,29%**, w stosunku do najniższej wartości z 2018 roku – o **10,78%**.

Realizacja wszystkich zakresów świadczeń opieki zdrowotnej w I półroczu 2019 r. przedstawia się następująco:

Lp.	zakres świadczeń	plan	wykonanie	wykonanie
	Ryczałt	17 889 348,00	17 471 765,96	97,67%
	Świadczenia poza siecią:			
1	opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień	273 339,00	317 595,15	116,19%
2	rehabilitacja lecznicza	331 434,88	413 422,64	124,74%
3	ambulatoryjna opieka specjalistyczna	432 453,72	425 216,52	98,33%
	Wybrane zakresy w sieci odrębnie finansowane:			
1	badania diagnostyczne (gastroskopia, kolonoskopia, TK)	497 627,52 zł	469 794,00 zł	94,41%
2	leczenie szpitalne: porody, noworodki	934 076,49	884 632,93	94,71%
3	leczenie szpitalne: endoprotezy	2 196 011 zł	2 406 609,80 zł	109,59%
4	oddział rehabilitacji narządu ruchu	684 321,75 zł	656 069,25 zł	95,87%
5	oddział rehabilitacji dziennej	390 621,00 zł	390 621 zł	100,00%

Sprawozdanie z wykonania planu finansowego za I półrocze 2019 roku wskazuje na wykonanie przychodów z działalności leczniczej na poziomie 48,75% przychodów planowanych, tj. w kwocie **32 272 061,23 zł**. Przy założeniu pełnej realizacji planu, przychody te w roku bieżącym osiągną wartość ok. 66 200 000,00 zł.

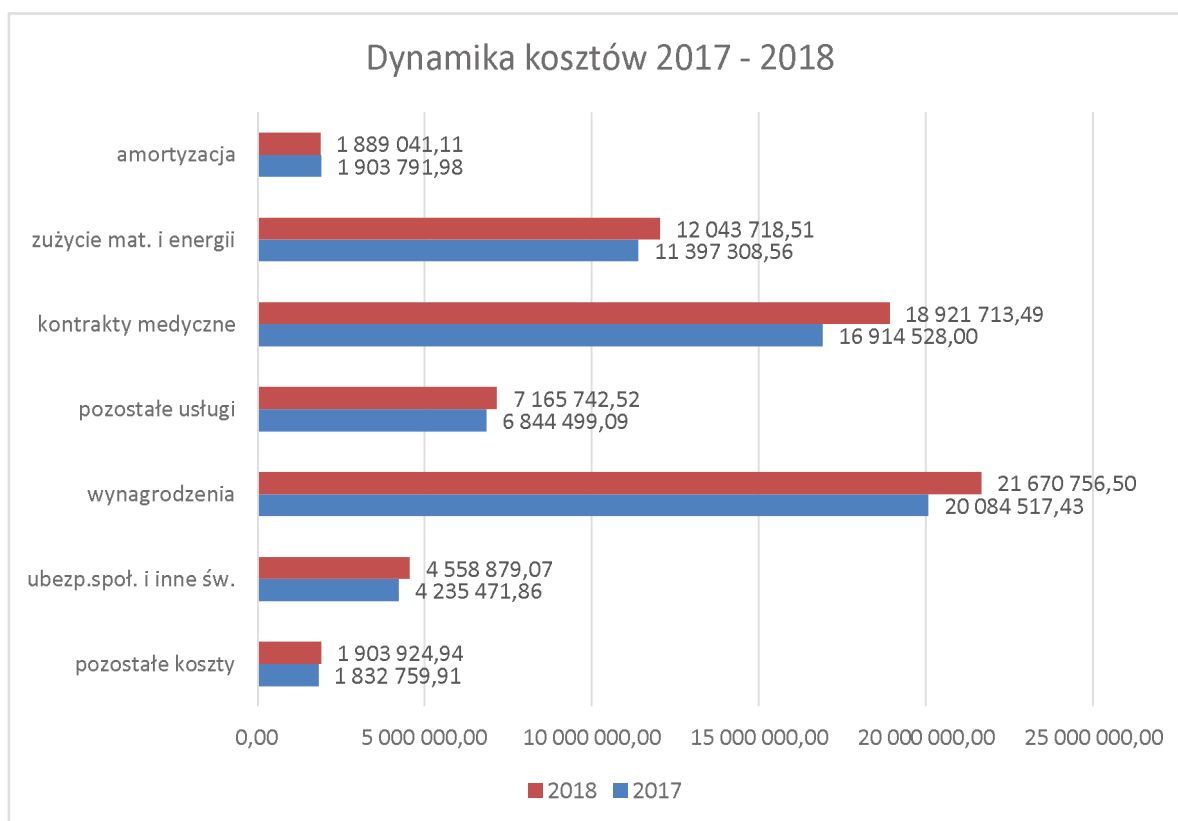
Analiza strukturalna i dynamiki *kosztów działalności operacyjnej* w roku 2017 i 2018 została przedstawiona w kolejnej tabeli.

Pozycja	Rok ubiegły 2017	Rok bieżący 2018	Dynamika	Struktura (rok ubiegły)	Struktura (rok bieżący)
B. Koszty działalności operacyjnej	62 060 653,46	66 925 896,39	1,08	100,00	100,00
I. Amortyzacja	1 903 791,98	1 889 041,11	0,99	3,07	2,82
II. Zużycie materiałów i energii	11 397 308,56	12 043 718,51	1,06	18,37	18,00
III. Usługi obce	23 759 027,09	26 087 456,01	1,10	38,28	38,98
IV. Podatki i opłaty	362 872,75	355 523,27	0,98	0,58	0,53
V. Wynagrodzenia	20 084 517,43	21 670 756,50	1,08	32,36	32,38
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	4 235 471,86	4 558 879,07	1,08	6,83	6,81
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	317 663,79	320 521,92	1,01	0,51	0,94

Struktura kosztów rodzajowych nie uległa zasadniczym zmianom, co jest widoczne w tabeli. Biorąc pod uwagę wartości nominalne, nastąpił jednak znaczący wzrost kosztów w pozycjach:

- Zużycie materiałów i energii (+) 646 tys. zł, tj. o 6%,
- Usługi obce (+) 2 328 tys. zł, tj. o 10%,
- Wynagrodzenia (+) 1 586 tys. zł, tj. o 8%
- Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia (+) 323 tys. zł, tj. o 8%

Dynamikę kosztów w porównaniu z poprzednim rokiem przedstawiono na wykresie.

Szczegółową strukturę *łącznych kosztów działalności* SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w 2017 i 2018 roku przedstawiono poniżej:

rodzaj kosztów	2017 rok		2018 rok		Dynamika (wzrost/ spadek) %
	kwota w zł	udział % w kosztach	kwota w zł	udział % w kosztach	
OGÓŁEM KOSZTY	63.212.876,83	100,00	68.153.776,14	100,00	7,82%
Amortyzacja	1.903.791,98	3,01	1.889.041,11	2,77	-0,77%
<i>amortyzacja aktywów trwałych finansowanych dotacjami i w nieodpłatnym użytkowaniu</i>	1.089.331,51	1,72	1.076.334,55	1,58	- 1,19%
Zużycie materiałów i energii	11.397.308,56	18,03	12.043.718,51	17,67	5,67%
<i>leki i materiały medyczne</i>	6.266.941,13	9,91	6.515.337,05	8,97	3,96%
<i>jednorazowy sprzęt medyczny</i>	3.184.833,24	5,04	3.935.722,93	5,77	23,58%
<i>pozostałe materiały</i>	1.434.957,76	2,27	1.054.314,84	1,54	-26,53%
<i>zakup energii</i>	510.576,43	0,81	538.343,69	0,79	5,44%
Usługi obce	23.759.027,09	37,59	26.087.456,01	38,28	9,80%
<i>kontrakty medyczne</i>	16.914.528,17	26,76	18.878.840,75	27,70	11,61%
<i>badania diagnostyczne</i>	624.671,25	0,99	633.910,87	0,93	1,48%
<i>żywienie pacjentów</i>	1.137.113,71	1,80	1.005.356,35	1,48	-11,57%
<i>naprawy, remonty, konserwacje</i>	1.133.444,42	1,79	887.861,90	1,30	-21,67%
<i>usługi pralnicze</i>	534.409,62	0,85	530.853,00	0,78	-0,67%
<i>utylizacja odpadów</i>	74.549,03	0,12	125.412,43	0,18	68,23%
<i>pozostałe usługi</i>	3.340.310,89	5,28	4.025.220,71	5,91	18,54%
Podatki i opłaty	362.872,75	0,57	355.523,27	0,52	-2,02%
<i>podatek od nieruchomości</i>	99.136,69	0,15	100.052,03	0,15	0,92%
<i>VAT niepodlegający odliczeniu</i>	250.572,87	0,40	251.192,99	0,36	0,25%

<i>pozostałe podatki i opłaty</i>	13.163,19	0,02	4.278,25	0,01	-67,50%
Wynagrodzenia	20.084.517,43	31,77	21.670.756,50	31,80	7,90%
<i>wynagrodzenia osobowe</i>	19.658.239,93	31,10	21.103.885,86	30,97	7,35%
<i>umowy zlecenia i o dzieło</i>	426.277,50	0,67	566.870,64	0,83	32,98%
Ubezpieczenia i inne świadczenia	4.235.471,86	6,70	4.558.879,07	6,69	7,64%
<i>składki ZUS</i>	3.581.637,93	5,66	3.904.983,53	5,73	9,03%
<i>szkolenia</i>	109.644,50	0,17	40.083,50	0,06	36,56%
<i>ZFŚS</i>	535.815,80	0,86	534.673,61	0,78	0,21%
<i>pozostałe świadczenia</i>	8.373,63	0,01	79.138,43	0,12	845,15%
Pozostałe koszty rodzajowe	317.663,79	0,50	320.521,92	0,47	0,90%
<i>ubezpieczenia</i>	239.836,00	0,38	256.024,70	0,38	6,75%
<i>podróże służbowe</i>	50.285,24	0,08	49.476,77	0,07	-1,61%
<i>inne</i>	27.542,55	0,04	15.020,45	0,02	-45,46%
Pozostałe koszty operacyjne	1.095.864,67	1,74	1.183.733,61	1,74	8,02%
Koszty finansowe	56.358,70	0,09	44.146,14	0,06	-21,67%
<i>odsetki od kredytów</i>	34.985,98	0,06	28.739,96	0,04	-17,85%
<i>odsetki od zobowiązań</i>	21.372,72	0,03	15.406,18	0,02	-27,91%

Największe koszty jednostki to **koszty osobowe** (wynagrodzenia z tytułu umów o pracę i pochodne od wynagrodzeń: składki na ubezpieczenie społeczne i fundusz pracy, fundusz socjalny, szkolenia, odzież robocza i inne świadczenia na rzecz pracowników, umowy zlecenia, umowy cywilno-prawne, podróże służbowe), **stanowią one 66,26 % wszystkich kosztów**. Szczegółową analizę zatrudnienia i kosztów pracy przedstawiono w dalszej części opracowania.

Obok kosztów pracy drugą istotną grupą kosztów są koszty materiałów i usług bezpośrednich, związanych z udzielaniem świadczeń: leków i materiałów medycznych, sprzętu medycznego jednorazowego oraz badań diagnostycznych: **w 2018 roku stanowiły one 15,67%**.

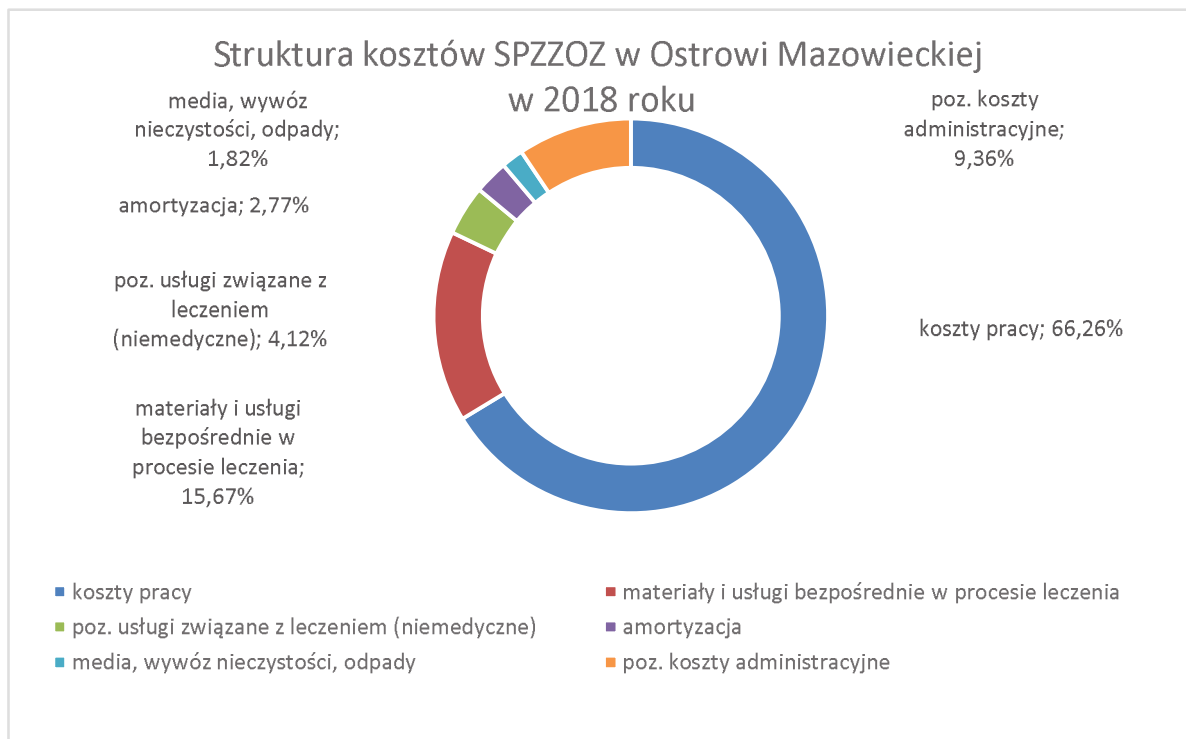
Pozostałe usługi związane z procesami medycznymi (konserwacja i naprawa sprzętu oraz instalacji medycznych, wyżywienie pacjentów, usługi pralnicze, ubezpieczenie, utylizacja odpadów medycznych) **w 2018 roku stanowiły 4,12%**.

Amortyzacja aktywów trwałych, zakupionych ze środków zewnętrznych jak i własnych, **stanowiła w 2018 roku koszt rzędu 2,77% ogólnych kosztów jednostki**.

Dostawa opału, energii elektrycznej, ciepłej, wody oraz odprowadzenie ścieków, wywóz nieczystości pochłonęły **w 2018 roku 1,82% łącznych kosztów**.

Na pozostałe obciążenia (ok. 9,36%) składają się: materiały inne niż medyczne (środki czystości, materiały biurowe, techniczne i gospodarcze), podatki i opłaty, usługi o charakterze administracyjnym (ochrona, usługi najmu i dzierżawy, pocztowe, telekomunikacyjne itd.).

Szczegółową strukturę kosztów działalności jednostki w 2018 roku przedstawiono na wykresie.

W kolejnej tabeli przedstawiono dynamikę i strukturę głównych pozycji bilansu jednostki.

Pozycja	Rok ubiegły 2017	Rok bieżący 2018	Dynamika	Struktura (rok ubiegły)	Struktura (rok bieżący)
AKTYWA					
Aktywa trwałe	21 799 085,89	22 610 505,48	103,72%	68,40	64,23
Aktywa obrotowe	10 071 630,57	12 592 955,77	125,03%	31,60	35,77
PASYWA					
Kapitał (fundusz) własny	12 556 332,54	9 684 612,96	77,13%	39,40	27,51
Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	19 314 383,92	25 518 848,29	132,12%	60,60	72,49
Suma bilansowa	31 870 716,46	35 203 461,25	110,46%	100,00	100,00

Powyższa tabela obrazuje zwiększenie sumy bilansowej o 10,46%. Wartość *aktywów trwałych* zwiększyła się o 811 tys. zł wskutek poniesionych nakładów inwestycyjnych. W przypadku *aktywów obrotowych*, wyższy ich stan wynika ze zwiększenia stanu środków pieniężnych.

Spadek wartości *kapitałów własnych* to skutek wygenerowania straty w 2018 roku i rozliczenia jej w kapitałach. Wzrost kwoty i udziału kapitałów obcych (*zobowiązania i rezerwy na zobowiązania*) w strukturze pasywów to efekt zwiększenia kwoty rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe oraz zwiększenia stanu zobowiązań krótkoterminowych, w głównej mierze z tytułu dostaw i usług.

3.2. Analiza zobowiązań i należności

Na dzień bilansowy jednostka posiada *zobowiązania długoterminowe* z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie **364 991,54 zł**. Stanowią one 1,43% zobowiązań bilansowych. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpiło zmniejszenie netto wartości tych zobowiązań o 130 878,88 zł tj. kwotę terminowej spłaty pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Łączne zobowiązania jednostki z tytułu **kredytów i pożyczek** na dzień 31.12.2018 r. wynoszą 595 809,42 zł, co stanowi 2,33% zobowiązań bilansowych.

Zobowiązania krótkoterminowe na dzień bilansowy wynoszą **11 172 192,40 zł**, co stanowi 43,78% zobowiązań bilansowych. Największą grupę w strukturze *zobowiązań krótkoterminowych* stanowią zobowiązania **z tytułu dostaw i usług**. Ich wartość na koniec 2018 roku jest o 24,26% wyższa niż w roku poprzednim. Zobowiązania **z tytułu wynagrodzeń** wzrosły o 13,17% w porównaniu z rokiem poprzednim. Łącznie ze zobowiązaniami **z tytułu podatków i ubezpieczeń**, którymi w głównej mierze są pochodne od wynagrodzeń, zobowiązania z tytułu ponoszonych kosztów pracy stanowią 7,47% wszystkich zobowiązań krótkoterminowych. Szczegółową analizę struktury i dynamiki *zobowiązań krótkoterminowych* przedstawiono w tabeli, strukturę odniesiono do poz. B pasywów *Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania*.

Wyszczególnienie	Rok ubiegły 2017	Rok bieżący 2018	Dynamika	Struktura (rok ubiegły)	Struktura (rok bieżący)
III. Zobowiązania krótkoterminowe	9 222 583,36	11 172 192,40	121,14%	47,75	43,78
Wobec pozostałych jednostek	8 850 517,92	10 799 927,43	122,03%	45,82	42,32
a) kredyty i pożyczki	141 843,88	230 817,88	162,73%	0,73	0,90
b) z tyt. dostaw i usług o okresie wymagalności:	5 601 486,98	6 960 309,52	124,26%	29,00	27,28
- do 12 miesięcy	5 601 486,98	6 960 309,52	124,26%	29,00	27,28
c) z tyt. podatków, cel, ubezpieczeń i innych świadczeń	1 471 294,83	1 639 336,44	111,42%	7,62	2,51
d) z tyt. wynagrodzeń	1 119 255,82	1 266 708,55	113,17%	5,79	4,96
e) inne	516 636,41	702 755,04	136,03%	2,68	2,75
Fundusze specjalne	372 065,44	372 264,97	100,05%	1,93	1,46

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji za IV kwartał 2018 prezentuje *zobowiązania wymagalne* jednostki, które na dzień 31.12.2018

r. wyniosły **1 749 753,90 zł**. Odnosząc tę wartość do struktury zobowiązań bilansowych, w 2018 roku stanowią one 25,14% zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

W sprawozdaniu za II kwartał 2019 roku widoczne jest zmniejszenie zobowiązań wymagalnych do kwoty **772 529,26 zł**, tj. o 44,15%.

Sprawozdanie Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych za IV kwartał 2018 roku prezentuje **należności wymagalne** jednostki, które na dzień 31.12.2018 r. wyniosły **158 933,28 zł**. Dłużnikami tych należności są gospodarstwa domowe, przedsiębiorstwa finansowe i podmioty zagraniczne. Należności wymagalne stanowią jedynie 2,36% bilansowych należności z tytułu dostaw i usług na koniec roku 2018.

W sprawozdaniu za II kwartał 2019 roku wartość należności wymagalnych wynosi **233 169,77 zł**, co oznacza ich zwiększenie o 46,71%.

3.3. Analiza wskaźnikowa 2018

Zgodnie z art. 53a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej oraz rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 kwietnia 2017 roku w sprawie wskaźników ekonomiczno-finansowych niezbędnych do sporządzenia analizy oraz prognozy sytuacji ekonomiczno-finansowej samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 832), integralną częścią raportu o sytuacji ekonomiczno-finansowej składanego do końca maja przez kierownika szpitala podmiotowi tworzącemu jest analiza sytuacji finansowej za ostatni rok. Złożony przez Dyrektora SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej raport za rok 2018 zawiera wyliczenia wskaźników ekonomicznych, określonych w ww. rozporządzeniu:

I. Wskaźniki zyskowności	
1) wskaźnik zyskowności netto = wynik netto * 100%/przychody ogółem	-4,40%
2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej = wynik z działalności operacyjnej * 100%/(przychody netto ze sprzedaży + pozostałe przychody operacyjne)	-4,37%
3) wskaźnik zyskowności aktywów = wynik netto * 100%/średni stan aktywów	-8,56%
II. Wskaźniki płynności	
1) wskaźnik bieżącej płynności = aktywa obrotowe – należności o okresie spłaty pow. 12 mies. – RMK (czynne) / zobowiązania krótkoterminowe - zob. o okresie wym. pow. 12 mies. + rezerwy krótkoterminowe	1,03
2) wskaźnik szybkiej płynności = (aktywa obrotowe – należności o okresie spłaty pow. 12 mies. – RMK (czynne) - zapasy) / zobowiązania krótkoterminowe - zob. o okresie wym. pow. 12 mies. + rezerwy krótkoterminowe	0,97
III. Wskaźniki efektywności zarządzania przepływami pieniężnymi	
1) wskaźnik rotacji należności (w dniach) = średni stan należności z tytułu dostaw i usług * 366/przychody netto ze sprzedaży	40
2) wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach) = średni stan zobowiązań z tyt. dostaw i usług * 366/przychody netto ze sprzedaży	37
IV. Wskaźniki zadłużenia jednostki	
1) wskaźnik zadłużenia aktywów = (zob. długoterminowe + zob. krótkoterminowe + rezerwy) * 100%/aktywa razem	38%
2) wskaźnik wypłacalności = (zob. długoterminowe + zob. krótkoterminowe + rezerwy) * 100%/kapitał własny	1,37

Wskaźniki zyskowności przyjmują wartość ujemną ze względu na ujemny wynik finansowy (stratę netto), wartość wskaźnika zyskowności kształtuje się na poziomie 4,4% co oznacza, że strata jest równa 1/2 przeciętnych miesięcznych przychodów jednostki. W odniesieniu do aktywów, strata stanowi 8,6% ich wartości.

Wskaźniki płynności osiągają wartość 1,03 i 0,97, co oznacza zdolność jednostki do sfinansowania posiadanymi środkami obrotowymi swoich bieżących zobowiązań

(krótkoterminowych) na poziomie 97-103%. W teorii ekonomii pożądanym wynikiem jest wartość wskaźnika na poziomie 1,0 oznaczająca pełną natychmiastową wypłacalność jednostki w stosunku do wierzycieli zobowiązań bieżących (krótkoterminowych). Jednakże w odniesieniu do podmiotów leczniczych za zadowalający wynik uznaje się przedział od 0,6 do 0,8. Znajduje to obraz także w ocenie wartości tego wskaźnika określonej w ww. Rozporządzeniu MZ z 12.04.2017 r. – ocena „0” obejmuje płynność poniżej 0,6 dla *wskaźnika bieżącej płynności* i poniżej 0,5 dla *wskaźnika szybkiej płynności*. Uzyskane w 2018 wartości pozwalają na osiągnięcie oceny 8 punktowej dla każdego wskaźnika, co oznacza, iż w przypadku SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej płynność finansowa kształtuje się na poziomie bezpiecznym, jakkolwiek pojawienie się zobowiązań wymagalnych sygnalizuje problemy z jej utrzymaniem.

Wskaźniki efektywności określają zdolność jednostki do ściągania należności oraz regulowania zobowiązań. Wskaźnik rotacji należności o wartości ≈ 40 dni wskazuje na brak poważniejszych zakłóceń w egzekwowaniu należności, z kolei w przypadku wskaźnika rotacji zobowiązań jego wartość na poziomie ≈ 37 dni (o 3 dni dłużej niż w roku poprzednim) oznacza zakłócenia w terminowym regulowaniu wierzytelności, czego skutkiem jest występowanie zobowiązań wymagalnych.

Wskaźniki zadłużenia mają za zadania monitorowanie bezpieczeństwa funkcjonowania jednostki w kontekście jej wypłacalności. Zaciąganie zobowiązań ponad możliwości płatnicze jednostki może prowadzić w krótkim czasie do poważnych zakłóceń płynności finansowej, a w dalszej perspektywie, do utrudnień w prowadzeniu działalności. W przypadku wartości wskaźnika zadłużenia aktywów na poziomie 38% oraz wskaźnika wypłacalności na poziomie 1,37% nie występuje takie ryzyko.

4. Sytuacja ekonomiczna – aspekty organizacyjne

4.1. Statystyka pacjentów

W tabeli zaprezentowano wybrane dane statystyczne dla mieszkańców powiatu ostrowskiego:

Wskaźniki demograficzne	2015 rok	2016 rok	2017 rok	Województwo 2017 rok	Trend
Ludność	73 911	73 562	73 284	5 384 617	↓
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,1	61,9	63,0	66,4	↑
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,7	9,2	10,7	11,5	↑
Zgony na 1000 ludności	11,2	11,2	11,2	10,7	-
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-1,5	-2,0	-0,6	0,9	↓

Źródło: www.stat.gov.pl: *Statystyczne Vademecum Samorządowca 2018*

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2017 roku powiat ostrowski zamieszkuje 73 284 mieszkańców, w tym 36 962 kobiet i 36 322 mężczyzn. Powiat charakteryzuje zmniejszająca się liczba mieszkańców, rosnący wskaźnik ludzi w wieku nieprodukcyjnym przypadających na 100 osób w wieku produkcyjnym oraz ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego (w 2014 roku: - 1,3; w 2015 roku: - 1,5; w 2016 roku: - 2,0). Te tendencje demograficzne znajdują swoje odbicie w danych SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej o ruchu pacjentów i wskazują kierunki działań w zakresie rozwoju usług medycznych.

Liczba hospitalizacji (leczonych) w Szpitalu Powiatowym w latach 2016 – 2019 kształtowała się w następujący sposób:

Lp.	Oddział	2016 rok	2017 rok	2018 rok	I półrocze 2019
1	Anestezjologii i Intensywnej Terapii	53	65	59	29
2	Kardiologiczny (z OIOK)	2179	1807	1762	870
3	Chorób Wewnętrznych	2512	2153	1755	807
4	Ginekologiczno-położniczy	1870	1925	1693	878
5	Neonatologiczny	474	550	480	212
6	Pediatryczny	1609	1586	1397	759
7	Urazowo-Ortopedyczny	757	823	1218	643
8	Chirurgii Ogólnej	1335	1378	1403	728
9	Rehabilitacji Narządu Ruchu	491	492	473	230
10	Szpitalny Oddział Ratunkowy	10597	10754	10136	4762
	RAZEM	21877	21533	20376	9918

W analizowanym okresie obserwuje się malejącą liczbę pacjentów szpitala (w 2018 roku spadek o 5,37% w porównaniu do roku poprzedniego, w I półroczu br. liczba pacjentów wynosi 48,67% hospitalizowanych w 2018 roku), co z jednej strony jest związane z ograniczeniem finansowania świadczeń szpitalnych przez płatnika i przesunięciem części procedur do leczenia ambulatoryjnego, jak również z demografią powiatu ostrowskiego.

Jednocześnie w 2018 i 2019 roku widoczny jest spadek liczby pacjentów zgłaszających się do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Zwiększenie ryczałtu SOR mimo zmniejszającej się

liczby pacjentów świadczy o poprawie organizacji oddziału i sprawozdawczości w tym zakresie. W roku 2017 dzienny ryczałt wynosił – 12.701 zł, w roku 2018 - 13.299 zł, aktualnie 14.650 zł.

W przypadku leczenia otwartego, liczba udzielonych porad w poszczególnych poradniach kształtowała się następująco:

Lp.	Nazwa poradni	2016 rok	2017 rok	2018 rok	I półrocze 2019 rok
1	Poradnia alergologiczna	2071	2075	2106	898
2	Poradnia dermatologiczna	1448	0*	0	0
3	Poradnia endokrynologiczna	2908	2974	3090	1604
4	Poradnia kardiologiczna	2225	2479	2691	1588
5	Poradnia nefrologiczna	939	816	840	512
6	Poradnia neonatologiczna	100	131	301	237
7	Poradnia neurologiczna	5959	5870	5924	1972
8	Poradnia okulistyczna	4468	4843	4504	2354
9	Poradnia onkologiczna	1660	1821	1953	1217
10	Poradnia otolaryngologiczna	7161	6708	5751	3589
12	Poradnia urologiczna	5614	5679	5760	2778
13	Poradnia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia	3635	3519	3436	1842
14	Poradnia zdrowia psychicznego	4417	4333	4177	2354
15	Poradnia ginekologiczno – położnicza w Ostrowi Mazowieckiej	9045	8891	9055	4240
16	Poradnia chorób płuc i gruźlicy	6144	6915	7297	4017
17	Poradnia chirurgii ogólnej	9318	8191	8184	4067
18	Poradnia urazowo – ortopedyczna	10720	11261	12798	6308
19	Poradnia medycyny pracy	3906	3201	3305	1625
20	Poradnia leczenia bólu	927	1068	1121	605
21	Poradnia ginekologiczno – położnicza w Malkini Górnej	2539	2421	2215	964
22	Poradni terapii uzależnienia od alkoholu dla dzieci i młodzieży	367	299	363	58**
23	Poradnia chorób metabolicznych	2302	2504	2542	1469
24	Poradnia neurochirurgiczna	1350	1515	1493	740
25	Poradnia psychologiczna	104	119	126	52
	RAZEM	89327	87633	89032	45090
	Dynamika wzrostu liczby pacjentów	-2,30	-1,90	1,60	1,22

*umowa z NFZ rozwiązana z dniem 31.12.2016r.

** umowa z NFZ rozwiązana z dniem 31.03.2019r.

Po spadku w 2017 roku, w 2018 widoczny jest **wzrost liczby udzielonych porad** o 1,60% w odniesieniu do roku poprzedniego. Największy wzrost przyjęć rok do roku odnotować należy w:

- Poradni Kardiologicznej (+8,55%),
- Poradni Chorób Płuc i Gruźlicy (+5,52%),
- Poradni Urazowo-Ortopedycznej (+3,65%),

- Poradni Terapii Uzależnień od alkoholu i współuzależnienia (+21,40%). Wzrost spowodowany jest faktem, że z dniem 31 marca 2019r. NFZ rozwiązał umowę w zakresie Poradni terapii uzależnienia od alkoholu dla dzieci i młodzieży. Pacjenci (dzieci i młodzież) w dalszym ciągu korzystają z świadczeń zdrowotnych w Poradni Terapii Uzależnień od alkoholu i współuzależnienia.

W niektórych zakresach nastąpił jednak spadek liczby pacjentów:

- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Małkini (-8,51%),
- Poradnia Otolaryngologiczna (-14,27%),
- Poradnia Okulistycznej (-7,00%),

Dane o liczbie pacjentów przyjętych w 2018 roku i I półroczu 2019 roku wskazują na zatrzymanie tendencji spadkowej i **wzrost liczby udzielanych świadczeń ambulatoryjnych**. Zwiększanie liczby udzielonych świadczeń ambulatoryjnych jest bardzo dobrą tendencją wobec elementów warunkujących wzrost lub spadek wartości ryczału PSZ, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 22 września 2017 r w sprawie sposobu ustalania ryczału systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1783).

W ramach świadczeń objętych umową z zakresu **podstawowej opieki zdrowotnej** jednostka obejmuje opieką następującą liczbę pacjentów:

- 2015 rok:

Lekarz	15 964
Pielęgniarka	15 948
Położna	9 456
- 2016 rok:

Lekarz	12 751
Pielęgniarka	12 743
Położna	9 683
- 2017 rok:

Lekarz	12 466
Pielęgniarka	12 472
Położna	9 957
- 2018 rok:

Lekarz	12 271
Pielęgniarka	12 291
Położna	10 185
- I półrocze 2019 roku:

Lekarz	12 048
Pielęgniarka	12 076
Położna	10 214

W 2016 roku nastąpił spadek liczby pacjentów zapisanych do przychodni POZ (deklaracje do lekarza i pielęgniarki) o ponad 3000 osób (20%), co związane jest z odejściem z pracy w przychodni trzech lekarzy i uruchomieniem przez nich nowej placówki POZ w Ostrowi Mazowieckiej. Od tego czasu liczba pacjentów zadeklarowanych do lekarza i pielęgniarki POZ stale zmniejsza się.

Dla oceny efektywności wykorzystania bazy łóżkowej w oddziałach szpitalnych wyliczone zostały wartości podstawowych **wskaźników wykorzystania łóżek szpitalnych**, na podstawie danych statystycznych za 2018 rok, co zaprezentowano w poniższej tabeli.

<i>Lp.</i>	<i>Oddział</i>	<i>Średni czas hospitalizacji (w dniach)</i>	<i>Wykorzystanie łóżek (%)</i>	<i>Wskaźnik przelotowości łóżek (osoby)</i>
1	Anestezjologii i Intensywnej Terapii	14,69	62,37	15,50
2	Kardiologiczny (z OIOK)	4,79	65,28	49,69
3	Chorób Wewnętrznych	6,44	93,97	53,23
4	Ginekologiczno-położniczy	2,34	45,49	70,83
5	Neonatologiczny	2,90	54,76	68,86
6	Pediatryczny	3,31	45,73	50,39
7	Urazowo-Ortopedyczny	3,37	38,04	41,23
8	Chirurgii Ogólnej	4,59	62,09	49,33
9	Rehabilitacji Narządu Ruchu	20,52	88,64	15,77
10	Szpitalny Oddział Ratunkowy	0,07	44,93	2416,40

Obok średniego czasu trwania hospitalizacji i procentowego wykorzystania łóżek, przeanalizowano także wskaźnik przelotowości określający, ilu chorych korzystało kolejno z jednego łóżka szpitalnego. Wskaźniki obliczono dla wszystkich oddziałów, jednak z analizy wykluczono Oddział Rehabilitacji - ze względu na czas ustalony z góry czas hospitalizacji - oraz Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii - wobec odmiennego sposobu rozliczania hospitalizacji w tym oddziale.

W porównaniu do statystyk lat ubiegłych obserwuje się wydłużenie czasu pobytu pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych z 5,86 do 6,44 dni i skrócenie czasu pobytu pacjenta w oddziale kardiologicznym z 5,87 do 4,79. Widoczne jest także zmniejszenie wykorzystania łóżek, co odpowiada danym o zmniejszającej się liczbie hospitalizowanych. W okresie ostatnich 4 lat ta tendencja utrzymuje się.

4.2. Analiza majątku i infrastruktury

Analizie poddano dynamikę i strukturę rzeczowych aktywów trwałych w bilansie jednostki na dzień 31.12.2018 r., co zobrazowano w poniższej tabeli.

Pozycja	Rok ubiegły 2017	Rok bieżący 2018	Dynamika	Struktura (rok ubiegły)	Struktura (rok bieżący)
II. Rzeczowe aktywa trwałe	20 451 640,78	21 395 805,46	104,62%	64,17	60,78
1. Środki trwałe	19 258 003,28	21 043 772,96	109,27%	60,43	59,78
a) grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	224 856,53	224 856,53	-	0,71	0,64
b) budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	16 818 267,49	16 438 813,19	97,74%	52,77	46,70
c) urządzenia techniczne i maszyny	678 015,88	514 765,98	75,92%	2,13	1,46
d) środki transportu	0,00	0,00	-	0,00	0,00
e) inne środki trwałe	1 536 863,38	3 865 337,26	251,51%	4,82	10,98
2. Środki trwałe w budowie	1 193 637,50	352 032,50	29,49%	3,75	1,00

W trakcie roku obrotowego **wartość netto rzeczowych aktywów trwałych zwiększyła się o 944 tys. zł, tj. o 4,62%**. Wzrost nominalnej wartości tej grupy aktywów dotyczy wyłącznie pozycji bilansowej II.1.e) *inne środki trwałe* (wzrost wartości o 2 329 tys. zł), procentowo o 151,51%).

Środki trwałe w budowie na dzień bilansowy wykazują stan 352 032,50 zł, który stanowią poniesione nakłady inwestycyjne na zadania w toku.

Wartość zwiększenia aktywów trwałych w 2018 roku wynosi **3 831 200,75 zł**. Kwota ta stanowi 2,03 rocznej amortyzacji majątku, oznacza to zatem, że poniesione i rozliczone nakłady inwestycyjne były wyższe niż zużycie majątku, stąd bilansowe zwiększenie jego wartości.

Źródła finansowania wydatków inwestycyjnych w 2018 roku:

- środki własne: 644 329,91 zł
- programy pomocowe: 400 015,80 zł
- dotacje: 1 735 208,00 zł.

Środki zewnętrzne – z dotacji i innych środków publicznych - powiększają rozliczenia międzyokresowe, a następnie przychody jednostki w równowartości odpisów umorzeniowych

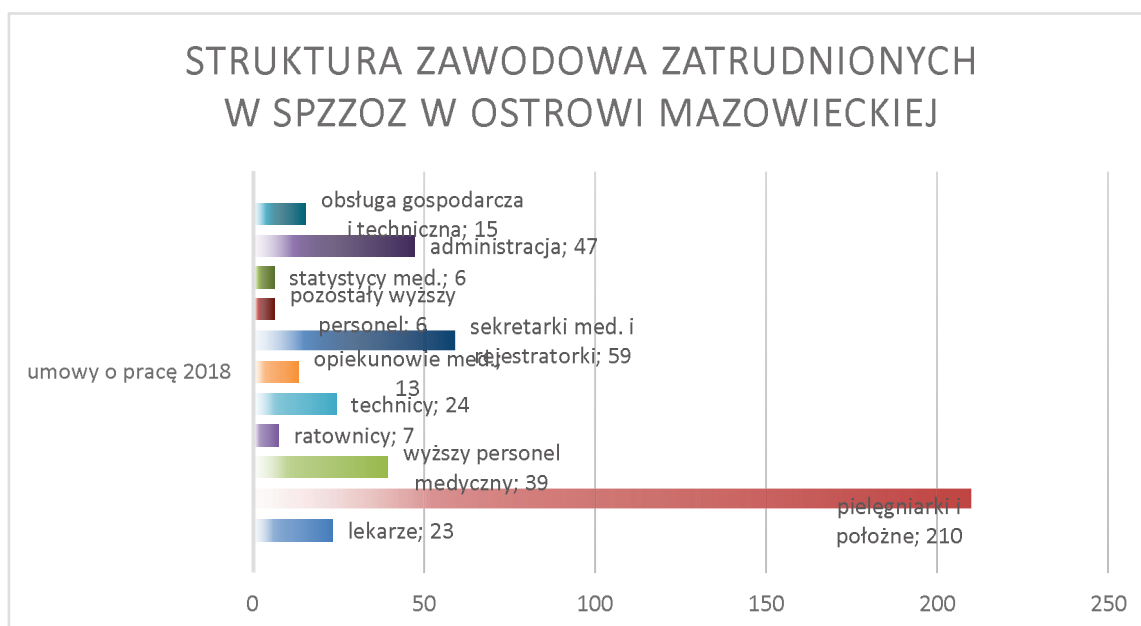
w kolejnych latach. Na dzień bilansowy 31.12.2018 r. wartość rozliczeń międzyokresowych odpowiadająca niezamortyzowanej wartości majątku sfinansowanego środkami zewnętrznymi wynosi **7.107.213,77 zł**, co stanowi 31,43% wartości niematerialnych i prawnych i rzeczowych aktywów trwałych.

5. Zatrudnienie i koszty pracy

Strukturę zawodową zatrudnionych, w tym osób współpracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, według stanu na dzień 31.12.2018 r. przedstawiono poniżej w tabeli.

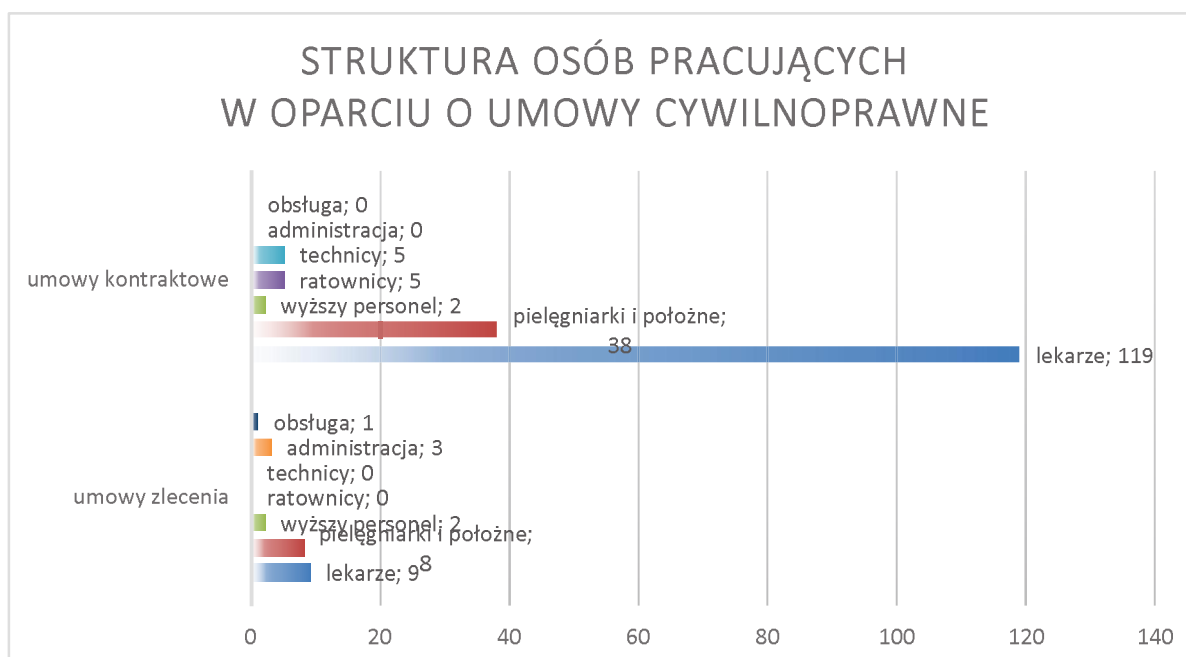
<i>Lp.</i>	<i>Grupa zawodowa</i>	<i>Umowy o pracę (osoby)</i>	<i>Umowy zlecenia (osoby)</i>	<i>Kontrakt (osoby)</i>	<i>Razem</i>
1	Lekarze	23	9	119	151
2	Pielęgniarki	180	7	36	223
3	Położne	30	1	2	33
4	Personel wyższy medyczny (fizjoterapeuci+ asystent elektroradiologii)	24	-	1	25
5	Technicy medyczni	24	-	5	29
6	Farmaceuci	3	-	-	3
7	Opiekunowie medyczni	13	-	-	13
8	Diagności laboratoryjni	12	2	-	14
9	Ratownicy medyczni	7	-	5	12
10	Niższy personel działalności podstawowej (pomoc apteczna)	1	-	-	1
11	Sekretarki medyczne	31	-	-	31
12	Rejestratorki medyczne	28	-	-	28
13	Personel wyższy (kapelan szpitalny, psycholog, specjaliści psychoterapii uzależnień)	6	-	1	7
14	Statystycy medyczni	6	-	-	6
15	Pracownicy administracji	47	3	-	50
16	Obsługa gospodarcza	4	1	-	5
17	Obsługa techniczna	10	-	-	10
	Razem:	449	23	169	641

Wśród lekarzy zatrudnionych w ramach umowy o pracę jest 6 lekarzy w ramach rezydentury i 4 lekarzy stażystów, których wynagrodzenie jest finansowane dotacją. Jednostka korzysta również z różnych form dofinansowania kosztów pracy z Powiatowego Urzędu Pracy.

Podstawową formą zatrudnienia jest umowa o pracę. Najliczniejszą grupę zatrudnionych stanowią osoby pracujące na podstawie umowy o pracę – 70,05%, w tym najwięcej jest **pielęgniarek i położnych**: 210 osób, co stanowi 46,77% wszystkich zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Pielęgniarki i położne preferują zatrudnienie etatowe, na podstawie umowy cywilnoprawnej pracuje 17,97% pielęgniarek i położnych.

Lekarze z kolei stanowią najliczniejszą grupę pracującą w ramach działalności gospodarczej (na tzw. kontrakcie) – 70,41% wszystkich kontraktów. Etatowych lekarzy jest zaledwie 23 (5,12% zatrudnionych na podstawie umowy o pracę), mimo ustalenia w 2018 roku minimalnej płacy zasadniczej dla lekarzy specjalistów, którzy zadeklarują pracę w jednym podmiocie w kwocie 6 750 zł.

Administracja i obsługa stanowi 9,52% wszystkich pracujących i 13,59% zatrudnionych na podstawie umowy o pracę; w przypadku **administracji medycznej** (statystycy, sekretarki i rejestratorki medyczne) to kolejno 10,14% wszystkich pracujących i 14,48% zatrudnionych na etacie.

Struktura zatrudnienia w jednostce obejmuje personel medyczny, niezbędny w celu spełnienia formalnych wymogów NFZ dla kontaktowania świadczeń opieki zdrowotnej oraz personel obsługi i administracji. Z działalności podstawowej wyłączono usługi zlecane zewnętrznym podmiotom (outsourcing), co zmniejsza znacząco koszty pracy, przenosząc je do kosztów usług obcych. Outsourcing obejmuje:

- 1) Świadczenie kompleksowych usług pralniczych wraz z dzierżawą bielizny,
- 2) Kompleksowe utrzymanie czystości,
- 3) Serwisowanie sprzętu komputerowego oraz obsługę informatyczną (do 31 marca 2019 r.),
- 4) Wykonywanie usług w zakresie ochrony osób, mienia, obiektów, obsługi systemu sygnalizacji pożarowej oraz dźwiękowego systemu ostrzegawczego,
- 5) Usługi żywieniowe dla pacjentów,
- 6) Część specjalistycznych badań diagnostycznych (laboratoryjnych, obrazowych),
- 7) Transport sanitarny,
- 8) Usługi sprzątanie terenu i utrzymania zieleni wokół budynków SPZZOZ.

Pomimo tych działań **koszty pracy nadal stanowią największą grupę kosztów jednostki (w 2018 roku – 45 157 953,09 zł, tj. 66,26% kosztów ogółem)** i największe obciążenie. Poszczególne pozycje kosztowe w 2018 roku kształtowały się w następujących wysokościach:

1. wynagrodzenia z umów o pracę	– 21 103 885,86 zł
2. wynagrodzenia z umów zlecenia i o dzieło	– 566 870,64 zł
3. składki ZUS pracodawcy	– 3 904 983,53 zł
4. zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	– 534 673,61 zł
5. kontrakty medyczne	– 18 878 840,75 zł
6. pozostałe świadczenia na rzecz pracowników	– 79 138,43 zł
7. szkolenia i kursy	– 40 083,50 zł
8. delegacje służbowe	– 49 476,77 zł.

Wpływ na wysokość kosztów wynagrodzeń mają zapisy:

- rozporządzeń Ministra Zdrowia z 8 września i 14 października 2015 roku oraz 29 sierpnia 2018 roku w sprawie zmiany szczegółowych warunków umów, dotyczące wzrostu wynagrodzeń dla pielęgniarek i położnych,
- ustawy z 8 czerwca 2017 roku o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (znowelizowanej w lipcu 2019 r.),
- porozumienia zawartego przez Ministra Zdrowia z organizacjami związkowymi ratowników medycznych w lipcu 2017 roku oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z 4

stycznia 2019 zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów, dotyczące wynagrodzeń ratowników,

- ustawy z dnia 5 lipca 2018 roku o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej w zakresie wynagrodzeń zasadniczych lekarzy etatowych,
- ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Część kosztów wynagrodzeń pracowników medycznych jest refinansowana bezpośrednio w kontrakcie z NFZ. W 2018 roku otrzymano i rozliczono kwotę **4 144 157,85 zł, tj. 9,18% kosztów pracy SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za rok 2018.**

Przychody z tytułu dotacji na rezydentury oraz staże lekarskie i pielęgniarskie wyniosły **682 281,86 zł**, z tytułu refundacji kosztów pracy osób skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy w 2018 roku otrzymano środki w kwocie **200 725,06 zł**. Uzyskano także dofinansowanie z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych w kwocie **391 980,32 zł - łącznie kwoty te stanowią 2,82% kosztów pracy SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za rok 2018.**

Na sfinansowanie szkoleń pracowników jednostka otrzymała środki z Krajowego Funduszu Szkoleniowego w kwocie **3 728 zł (9,30% kosztów szkoleń i kursów).**

Liczba i struktura zatrudnionych (wiek, staż pracy, wykonywany zawód) wpływa na wartość *rezerw* w bilansie jednostki z tytułu przyszłych odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych. W praktyce oznacza to włączenie tej pozycji w zobowiązania jednostki i wyliczenia wskaźników płynności i zadłużenia. W bilansie sporządzonym na dzień 31.12.2018 r. rezerwy z tego tytułu wynoszą 1 716 109,00 zł, w tym krótkoterminowa – 621 480,00 zł. **Łączna wartość rezerw jest o 555 tys. wyższa niż w poprzednim roku**, ze względu na ustawowy wzrost wynagrodzeń zasadniczych pracowników oraz regulacje dotyczące wybranych grup zawodowych pracowników medycznych.

6. Prognoza sytuacji ekonomiczno-finansowej SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej na lata 2019-2020

W raporcie o sytuacji ekonomiczno-finansowej SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za 2018 rok złożonym przez kierownika jednostki podmiotowi tworzącemu, prognozuje się następujące wartości poszczególnych pozycji rachunku zysków i strat w kolejnych latach objętych programem naprawczym:

		2019	2020
A	Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	66 200 000,00	69 510 000,00
B	Koszty działalności operacyjnej	71 300 000,00	73 039 300,00
C	Zysk (strata) ze sprzedaży (A - B)	-5 100 000,00	-3 529 300,00
D	Pozostałe przychody operacyjne	4 700 000,00	4 900 000,00
E	Pozostałe koszty operacyjne	1 400 000,00	1 300 000,00
F	Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D - E)	- 1 800 000,00	70 700,00
G	Przychody finansowe	50 000,00	50 000,00
H	Koszty finansowe	110 000,00	100 100,00
I	Zysk (strata) brutto (F + G - H)	- 1 860 000,00	20 600,00
L	Zysk (strata) netto (I - J - K)	- 1 864 000,00	16 600,00

Prognozę wyniku finansowego na 2019 rok przyjęto na podstawie planowanych wartości przychodów i kosztów zgodnych z planem finansowym jednostki, zakładając - na dzień sporządzenia raportu - **stratę netto w wysokości (-) 1 864 tys. zł**. Sprawozdanie z wykonania planu finansowego jednostki za I półrocze 2019 roku prezentuje wykonanie podstawowych przychodów jednostki na poziomie 48,42% i wykonanie kosztów na poziomie 49,05%. Wynik finansowy za I półrocze br. kształtuje się na poziomie (-) 1 380 tys. zł, biorąc jednak pod uwagę fakt większą dynamikę przychodów jednostki w II półroczu i dużą poprawę wyniku już po miesiącu lipcu ((-) 925 tys. zł) osiągnięcie planowanego wyniku jest prawdopodobne.

Wieloletni Plan Inwestycyjny zakłada w 2019 roku wydatki na kwotę 4 899 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację następujących zadań (aktualizacja uchwała nr 12/2019 Rady Społecznej SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej z 30.08.2019r.):

- 1) dostosowanie pomieszczeń do wymogów Rozporządzenia MZ w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej – 400 tys. zł,
- 2) zakup sprzętu i aparatury medycznej – 600 tys. zł,
- 3) informatyzacja Szpitala – 100 tys. zł,
- 4) zakup urządzeń technicznych – 50 tys. zł,
- 5) przebudowa i doposażenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego – 3 749 tys. zł

Źródła finansowania inwestycji:

- środki własne: 1 267 328,24 zł
- dotacje celowe: 700 000,00 zł
- programy pomocowe, w tym środki UE: 2 931 671,76 zł

Projekcja bilansu na 2019 rok zakładała pełną realizację ww. inwestycji. Największa z nich to realizacja rozpoczętego w 2018 roku projektu „*Poprawa efektywności systemu ratownictwa medycznego w powiecie ostrowskim poprzez przebudowę i doposażenie SOR*”. W ramach zadania wykonano przebudowę pomieszczeń Szpitalnego Oddziału Ratunkowego oraz zakupiono wyposażenie i sprzęt medyczny. Środki pochodzą z budżetu Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 – oś priorytetowa IX Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia, działanie 9.1 Infrastruktura ratownictwa medycznego. Dofinansowanie z budżetu Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 wynosi ok. 4,8 mln złotych. Dotacji na zrealizowanie projektu udzielił także powiat ostrowski w wysokości 1 mln złotych.

Przychody z NFZ w 2020 roku przyjęto na poziomie o ok. 5% wyższym niż prognozowane w 2019 roku, w oparciu o bieżące zmiany w finansowaniu świadczeń (m.in. wzrost wyceny niektórych procedur w ramach chirurgii i chorób wewnętrznych, wzrost stawki kapitacyjnej w POZ) zakładając zwiększenie przychodów, w tym ryczałtu.

Do obliczenia prognozowanych w 2020 roku wartości **kosztów** zakupu materiałów i usług, ubezpieczeń i innych świadczeń oraz pozostałych kosztów rodzajowych zastosowano wskaźnik inflacji (wzrostu cen) 102,3 tj. zgodnie z założeniami do projektu budżetu państwa na rok 2019. Biorąc pod uwagę przepisy ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego pracowników wykonujących zawody medyczne, zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. poz. 1473), oraz jej nowelizacji z dnia 13 września 2018 r. założono także skutki realizacji ustawy, planując wzrost wynagrodzeń i pochodnych o ok. 2%. Amortyzację zaplanowano z uwzględnieniem inwestycji w majątek jednostki.

W **bilansie** ujęto skutki realizacji inwestycji ze środków własnych w łącznej wartości ok. 1,5 mln złotych. Nie uwzględniono zadań finansowanych ze źródeł zewnętrznych, zakładając, że dla bilansu mają one skutek równoważny dla aktywów i pasywów, a wartość środków, które mogą być pozyskane w 2020 roku jest w czasie sporządzenia raportu nieznana. W przypadku braku możliwości finansowania inwestycji zaplanowanych w Wieloletnim Planem Inwestycyjnym ze środków celowych, tj. fundusze unijne lub inne, realizacja zostanie przesunięta na kolejne lata. W zakresie zobowiązań ujęto spłatę kredytów i pożyczek, zgodnie z obowiązującymi harmonogramami.

Planowany wynik roku 2020 to zysk na poziomie ok. 16 tys. złotych.

W oparciu o prognozowane dane sprawozdawcze na lata 2019-2020 obliczone zostały również **wartości prognostyczne wskaźników ekonomiczno-finansowych**.

Grupa	Wskaźniki	2018		2019		2020	
		wartość	ocena punkt	wartość	ocena punkt	wartość	ocena punkt
Wskaźniki zyskowności	1) wskaźnik zyskowności	-4,40%	0	-2,63%	0	0,02%	3
	2) wskaźnik zyskowności działalności operacyjnej	-4,37%	0	-2,54%	0	0,10%	3
	3) wskaźnik zyskowności aktywów	-8,56%	0	-5,23%	0	0,05%	3
	Razem		0		0		9
Wskaźniki płynności	1) wskaźnik bieżącej płynności	1,03	8	0,89	4	0,87	4
	2) wskaźnik szybkiej płynności	0,97	8	0,84	8	0,82	8
	Razem		16		12		12
Wskaźniki efektywności	1) wskaźnik rotacji należności (dni)	40	3	37	3	36	3
	2) wskaźnik rotacji zobowiązań (dni)	37	7	39	7	39	7
	Razem		10		10		10
Wskaźniki zadłużenia	1) wskaźnik zadłużenia aktywów	38%	10	38%	10	40%	8
	2) wskaźnik wypłacalności	1,37	6	1,73	6	1,76	6
	Razem		16		16		14
Łączna wartość punktów			42		38		45

W porównaniu do roku bazowego raportu, tj. 2018, ocena punktowa wartości wskaźników w 2019 ulegnie pogorszeniu o 4 pkt, ze względu na obniżenie płynności, w kolejnym roku wynik ten poprawi prognozowany zysk – ocena **ulegnie poprawie na 45 pkt.**

W raporcie wskazano również następujące czynniki istotne dla sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostki:

- waloryzację ryczałtu PSZ: począwszy od 1 kwietnia 2019r. jego wartość uległa zwiększeniu o kwotę 165 tys. zł miesięcznie.
- zwiększenie wartości umowy z NFZ na realizację procedur w zakresie endoprotezoplastyki stawu kolanowego i biodrowego w I półroczu 2019 r. o 636.947,00 zł.
- wykonanie nielimitowanych świadczeń w rodzaju rehabilitacja lecznicza dla pacjentów posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności w I półroczu na kwotę przekraczającą kontrakt o 54 589,90 zł.
- uwolnienie limitów finansowania badań diagnostycznych tomografii komputerowej oraz badań endoskopowych, co umożliwia realne zwiększenie przychodów SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.
- ustalenie wyższego współczynnika rozliczania procedur chirurgicznych (1,2) dla podmiotów będących na I i II poziomie systemu PSZ, w niektórych grupach JGP oraz zwiększenie wartości punktowych grup JGP dedykowanych dla zakresów: chirurgia ogólna i choroby wewnętrzne o 6%.
- rosnące koszty wynagrodzeń wynikające z kolejnych regulacji prawnych oraz żądania płacowe kolejnych grup zawodów medycznych
- nowe obowiązki dokumentacyjne personelu administracyjnego i medycznego m.in. w zakresie elektronicznego systemu list oczekujących na niektóre świadczenia oraz inne sprawozdawcze i rozliczeniowe,

- brak możliwości wygospodarowania środków własnych na bieżące remonty pomieszczeń, naprawy czy zakupy sprzętu medycznego lub inne naglące potrzeby szpitala, w tym spełnienie wymogów dla *pomieszczeń i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą* głównie w zakresie Bloku Operacyjnego,
- braki kadrowe spowodowane starzeniem się personelu medycznego oraz niskimi zarobkami niektórych grup zawodowych,

7. Podsumowanie analizy i wskazanie obszarów problematycznych

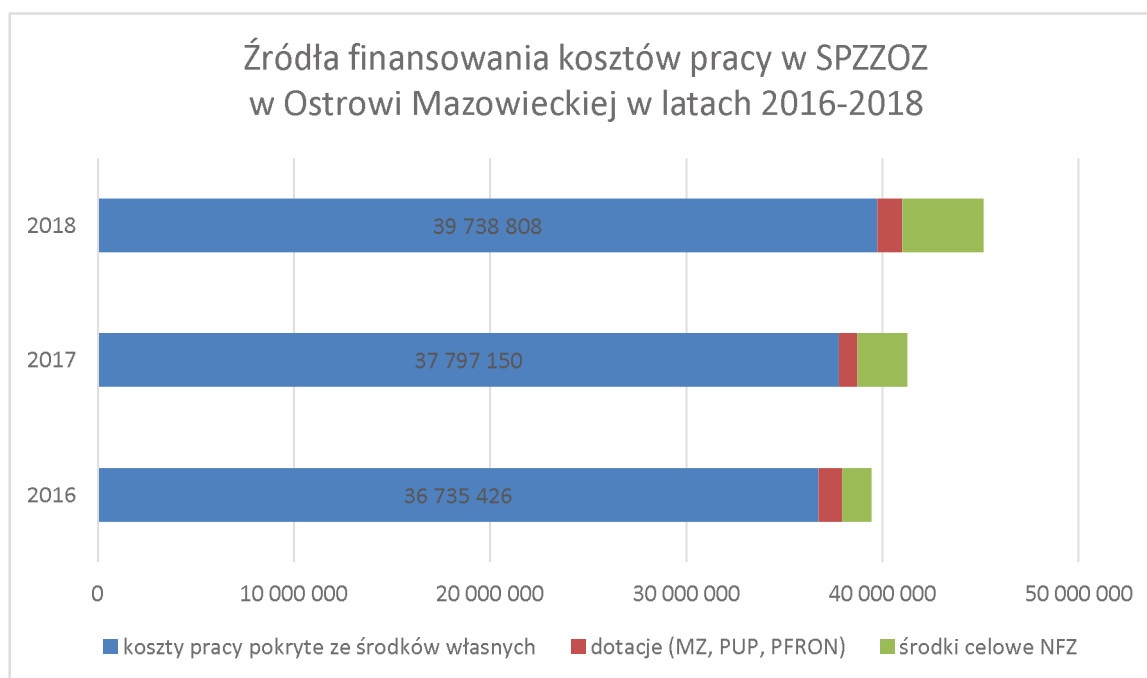
7.1. Osiągnięcie w kwietniu br. wartości ryczału na poziomie 3 064 189,00 zł (obliczony na podstawie łącznego wykonania kontraktu na zadania wynikające z sieci szpitali za 2018 rok) **obrazuje rzeczywisty poziom wykonanych świadczeń w 2018 roku.** Oznacza to, że gdyby świadczenia zrealizowane przez SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej w 2018 roku zostały rozliczone w systemie rozliczeniowym obowiązującym przed wprowadzeniem sieci szpitali i ryczału PSZ, czyli według rzeczywistego wykonania, to przychód roku 2018 byłby większy o ok. **2 224 tys. złotych.**

W poniższej tabeli przedstawiono wyliczenie:

okres rozliczeniowy (2018 rok)	ryczałt ustalony	ryczałt wypracowany w 2018 roku	Różnica
styczeń-luty	2 974 803,35	3 064 189,00	89 385,65
marzec-czerwiec	2 800 664,33	3 064 189,00	263 524,67
lipiec-wrzesień	2 858 710,67	3 064 189,00	205 478,33
październik-grudzień	2 939 142,00	3 064 189,00	125 047,00
RAZEM cały rok	34 545 823,00	36 770 268,00	2 224 445,00

7.2. **Koszty pracy** w 2018 roku znacząco wzrosły w stosunku do poprzedniego roku, tymczasem dofinansowanie do kosztów wynagrodzeń wypłacane przez Narodowy Fundusz Zdrowia w ramach kontraktu na świadczenia wzrosło jednak tylko o 1 613 tys. złotych, pozostałe środki na zabezpieczenie wynagrodzeń **w kwocie ponad 2 mln zł jednostka sfinansowała środkami własnymi.**

Jak wynika z poniższego wykresu, **udział dofinansowania NFZ w kosztach pracy wzrasta z roku na rok, jednak znacznie szybciej wzrastają nakłady własne jednostki na ich pokrycie.** Większość elementów kosztowych składających się na „koszty pracy” pozostaje poza możliwościami regulacyjnymi pracodawcy (SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej): albo regulują je wprost cytowane w programie przepisy prawa (wynagrodzenia zasadnicze pielęgniarek, położnych, ratowników, lekarzy itd.), albo też – tak jak w przypadku kontraktów medycznych - reguluje je ograniczony rynek personelu medycznego.

7.3. Kontroling działalności leczniczej wskazuje, że w obecnym systemie finansowania świadczeń (sieć szpitali) **zdecydowana większość realizowanych zakresów jest nierentowna**, największe straty generują: Szpitalny Oddział Ratunkowy (ostatni wynik za VII miesiące 2019 roku) to (-) 924 tys. zł, Oddział Ginekologiczno-Położniczy: (-) 761 tys. zł, Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii: (-) 467 tys. zł). W niektórych koszty osobowe prawie w całości konsumują wartość umowy z NFZ, tymczasem SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej jako świadczeniodawca nie ma realnego wpływu ani na stawki wynagrodzeń (regulowane wskazanymi wcześniej przepisami) ani też na wielkość zatrudnienia (normy i wymogi określone rozporządzeniami Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych). Często ustalony przez NFZ poziom finansowania (zbyt niski kontrakt) nie pozwala na osiągnięcie progu rentowności.

7.4. **Outsourcing** nie przynosi takich korzyści ekonomicznych, jak to miało miejsce jeszcze kilka lat wcześniej. Wzrastające koszty pracy dotyczą także dostawców usług, tymczasem obowiązujące przepisy prawa zamówień publicznych zobowiązują do każdorazowego podniesienia stawek za kupowane usługi przy wzroście minimalnego wynagrodzenia. W roku bieżącym zmuszeni byliśmy podpisać aneksy zwiększające wartość umów na usługi prania, żywienia, ochrony, co podnosi nasze koszty o ok. 280 tys. zł.

7.5. W obecnym stanie prawnym nie jest możliwy **swobodny rozwój usług komercyjnych**. Konieczne jest zapewnienie wyodrębnionych zasobów materialnych i ludzkich dla równoległego udzielania świadczeń odpłatnych w sposób, który nie będzie kwestionowany przez NFZ. W zakresie możliwości jednostki pozostaje jedynie

ograniczony obszar współpracy z innymi podmiotami leczniczymi (podwykonawstwo) oraz diagnostyka i medycyna pracy.

7.6. Dynamiczny w ciągu ostatnich lat **wzrost minimalnego wynagrodzenia** oraz ogromny skok cen **energii** wpływają bezpośrednio na ceny pozostałych usług oraz materiałów nabywanych. Praktycznie w każdej grupie kosztów wzrost cen i stawek kształtuje się na poziomie od kilku do kilkunastu procent.

8. Proponowane działania naprawcze

<i>Lp.</i>	<i>Działanie</i>	<i>Oczekiwany rezultat</i>	<i>Czas realizacji</i>
1	Wprowadzenie systemu parkingowego na terenie Szpitala	Zwiększenie przychodów jednostki	Wprowadzenie do końca 2019 roku
2	Zwiększenie zakresu świadczeń medycznych realizowanych w poradni chorób wewnętrznych i w poradni pediatrycznej	Zwiększenie przychodów jednostki w zakresie ryczałtu PSZ	Uruchomienie poradni od 1 października 2019 roku
3	Maksymalizacja wykonania świadczeń w zakresie endoprotez stawu biodrowego i kolanowego	Zwiększenie przychodów jednostki w zakresie procedur limitowanych przy założeniu opłacania przez NFZ ewentualnych nadwykonań, zwiększenie dostępności dla pacjenta	Zadanie już realizowane, uruchomiono dodatkowy dzień operacyjny w sobotę
4	Zwiększenie liczby wykonywanych badań diagnostycznych endoskopowych	Zwiększenie przychodów jednostki w zakresie procedur endoskopowych przy założeniu opłacania przez NFZ ewentualnych nadwykonań,	Zadanie będzie realizowane od października 2019 roku,
5	Przystąpienie do realizacji programu pilotażowego MZ i NFZ „Standard szpitalnego żywienia kobiet w ciąży i w okresie poporodowym – Dieta Mamy”	Zwiększenie przychodów jednostki, poprawa jakości świadczeń dla pacjentek oddziału gin. położniczego	Uruchomienie po podpisaniu umowy z NFZ, prawdopodobnie w IV kwartale 2019 roku
6	Realizacja świadczeń w zakresie opieki nad chorymi z EB - pechętowym oddzielaniem naskórka	Zwiększenie przychodów jednostki	Planowane podpisanie umowy w IV kwartale 2019 roku
7	Użytkowanie własnego ujęcia wody dla SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej	Zmniejszenie kosztów związanych z zakupem wody z sieci miejskiej	Zadanie już realizowane
8	Wprowadzenie polityki negocjowania bieżących zamówień, także trwających umów	Zmniejszenie kosztów działalności	Zadanie już realizowane, wymagające doskonalenia i zmian mentalności pracowników
9	Współpraca z lekarzami ginekologami, którzy kierują pacjentki ciężarne spoza naszego powiatu do naszego Szpitala	Zwiększenie przychodów jednostki w zakresie procedur nielimitowanych związanych z porodem	Zadanie już realizowane

10	Utworzenie filii przychodni POZ w lokalizacji przy ul. Widnichowskiej	Zwiększenie przychodów jednostki, poprzez pozyskanie nowych deklaracji POZ	Planowane uruchomienie w 2020 roku
11	Aktualizacji struktury zatrudnienia oraz weryfikacja ponoszonych kosztów funkcjonowania	Zmniejszenie kosztów jednostki	Zadanie już realizowane, konieczny bieżący monitoring kosztów i struktury zatrudnienia
12	Analiza kosztów zakończonych hospitalizacji	Zwiększenie przychodów w ramach PSZ	Zadanie już realizowane, wymaga stałego monitoringu

9. Podsumowanie

Przygotowany przez SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej program naprawczy, zgodnie z regulacjami ustawowymi (art. 59 ust. 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej) opiera się na:

1. rocznym sprawozdaniu finansowym SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za 2018 rok, zatwierdzonym uchwałą nr VIII//65/2019 Rady Powiatu w Ostrowi Mazowieckiej z dnia z dnia 27 czerwca 2019 r;
2. raporcie o sytuacji finansowo-ekonomicznej SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej za 2018 rok złożonym podmiotowi tworzącemu 31 maja 2019 roku.

Założenia mikro i makroekonomiczne oraz docelowy stan ekonomiczny po wdrożeniu działań naprawczych określonych w programie, zostały wstępnie zdefiniowane w prognozie na lata 2019-2020 stanowiącej integralną część raportu. Działania naprawcze dotyczą jedynie takich działań, które są w zakresie możliwości wykonawczych SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej.

Przy założeniu:

- obecnych niestabilnych i niejednoznacznych warunków finansowania świadczeń przez publicznego płatnika,
- wzrostu kosztów wynagrodzeń, przy jednoczesnym kryzysie na rynku pracownika (brak młodej kadry lekarskiej i pielęgniarskiej),
- wdrażanych działaniach naprawczych już w roku bieżącym,

w ocenie Dyrekcji SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej prognozowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej jednostki wiąże się z pewnym ryzykiem błędu, stąd też ostrożnie przyjęto stratę na poziomie kosztów amortyzacji. Przy założeniach określonych w raporcie oczekiwane jest zbilansowanie przychodów i kosztów w 2020 roku.

DYREKTOR
SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej
Artur Wnuk